

Woensdag 05/08/1914 - Ochtendeditie

Twee Belgische officieren aangehouden. Men meldt ons: Twee Belgische officieren zijn maandag op een Belgisch vliegtuig bij Roosteren (Limburg) gedaald. Zij werden door de grenswacht aangehouden en bij de burgemeester ondergebracht. Zij staan onder militaire bewaking.

De inval van de Duitsers in België.

Vaals, 4 augustus. Hedenochtend tussen 6 en 12 uur heb ik bij het Vierlandpunt een Duits legerkorps van 30.000 man België zien binnentrekken.

Van ooggetuigen hoor ik, dat tegelijkertijd de hoofdmacht over Altenberg (ten Z.O. van Moresnet op Duits gebied gelegen) is binnengekomen.

In de Belgische grensdorpen schenkt men geloof aan de proclamaties, die de Duitsers uitdelen. In die proclamaties staat te lezen, dat Duitsland België te hulp komt. Zelf zag ik de dorpsbewoners de Duitse troepen toejuichen.

Aan de Nederlandse grens zijn enkele patrouilles uhlanen op het zien van de Nederlandse grenswacht terstond teruggekeerd. De Nederlandse grens is door de Duitse troepen blijkbaar opzettelijk vermeden.

Maastricht, 4 augustus. Ooggetuigen beweren dat de Duitsers in Visé aan het vechten zijn met Belgische troepen. Visé moet platgeschoten zijn.

Vluchtende, uit België gezette Duitsers trekken met have, goed en kinderen door de stad.

Brussel, 4 augustus. De Duitsers hebben een grondgebied betreden langs Gemmenich en Stavelot (aan de Amblève, aan de spoorlijk Spa-Uflingen). Zij zijn reeds tot aan Herve doorgedrongen. Het ministerie van oorlog bevestigt voorlopig nog niets. Zeker is echter dat rond Luik in een straal van vijftien kilometer hevig is gevochten en nog gevochten wordt. Onze troepen bieden hevige weerstand.

Men verzekert dat rond Brussel ambulances worden ingericht voor de gemelde ontvangst van gekwetsten.

De Duitsers zullen proberen Luik in te nemen.

In Brussel blijft de stemming betrekkelijk kalm, de huisvrouwen doen inkopen in het groot. Het vooruitzicht binnenkort Duitsers te moeten herbergen schijnt ze niet af te schrikken.

De Ismaëlieten van Antwerpen hebben hun dankbaarheid betuigd voor de gastvrijheid die zij ontvangen en betuigen hun gevoelens van toewijding. In de omstreken van Brussel worden maatregelen tot verweer genomen.

Maastricht, 4 augustus. Ik kom zopas per auto van de Belgische grens bij Moulant-Visé, waar een gevecht in volle gang is.

Voorlopig vallen de Duitse cavalerie, artillerie en mitrailleurs de Belgische Maasstelling aan.

Grote afdelingen volgen via Aubel, aan de spoorbaan Verviers-Herve-Luik, en Gemmenich. Een ogenblik reden Sleswijkse huzaren de grote weg naar Eijsden, aan de zuidelijke grens van Limburg, op, doch zodra ze vernamen dicht bij Nederlands gebied te zijn gingen ze terug.

Wij hadden een gesprek met een officier en enige manschappen die last hadden de Nederlandse grens te eerbiedigen. Ze waren zeer optimistisch gestemd, daar hun de meest fantastische berichten waren medegedeeld, o.a. dat Turkije en Japan aan Rusland de oorlog hadden verklaard, dat Rusland al weg was enz. Ze waren in groengrijs uniform en met dezelfde kleur doek om hun kolbak. Ze waren eergisterennacht uit Sleeswijk weggespoord en via Munster te Aken aangekomen.

Onderwijl donderden kanonnen van de forten, terwijl de Duitse artillerie reeds tot aan de Maas was doorgedrongen, waarover men vannacht zou trachten een brug te slaan. De bruggen van Argenteau (aan de spoorweg Visé-Luik) en Visé deden de Belgen hedenmorgen om 4 uur springen.

Er waren verscheidene vliegmachines in de lucht, zeer hoog, doch werd er onophoudelijk met kartetsen op geschoten. Ik zag de bommen springen, die een bruingrijze rookpluim lieten hangen. Met angst werd de vlucht der meeste eendekkers gevolgd, doch de granaten sprongen wel soms vrij dichtbij doch raakten niet. Door mijn verrekijker kon ik hier en daar troepen zien.

Een Nederlandse douanebeambte had bij Visé midden tussen de Duitsers gezeten en volgens een ooggetuige ligt het dorp half in puin en hebben zelfs de inwoners meegevochten.

In Eijsden is alles in de kloosters door het Rode Kruis in gereedheid gebracht. De dokterscolonne verlaat zoeven Maastricht.

Duitsers hadden een manifest bij zich in de Franse taal "au peuple Belge", waarin zij zegden dat zij kwamen om te beschermen, niet om te veroveren, doch dat alle tegenstand nutteloos zou zijn.

Luik, 4 augustus. Onder voorbehoud wordt gemeld: Volgens een gerucht zijn hier enige Duitse onderhandelaars in den auto aangekomen om de overgave van de stad te eisen.

Luik, 4 augustus. De Duitsers zijn, nadat zij bevonden hadden dat de bruggen en kunstwerken vernield waren, gedwongen geworden zich in noordelijke richting terug te trekken en zijn vervolgens bij Eijsden over de Maas getrokken. Het tiende legerkorps moet zich bij Eijsden bevinden, het zevende, 40.000 man sterk, te Verviers, het achtste op een plaats, waarvan de naam nog onbekend is. Visé en Argenteau staan in brand.

Naar verluidt, moeten particuliere personen op de Duitsers gevuurd hebben, waarna dezen de bevolking gedecimeerd en Visé in brand gestoken zouden hebben.

Honderdduizend man van het Duitse leger trokken op Luik aan. Men verwacht, dat daar morgenochtend een gevecht zal plaats hebben.

Een gewonde en gevangen genomen Duitse officier toonde zich verbaasd over de tegenstand, welke de Duitsers in België ondervinden. Men had het te Berlijn doen voorkomen, alsof in België geen tegenstand geboden zou worden.

Een Duitse vliegenier is gedood.

Brussel, 4 augustus. De minister van oorlog heeft de bevelhebbers in de provincie er telegrafisch van verwittigd, dat België zich in oorlog bevindt met Duitsland en derhalve het overtrekken van de grenzen door Franse en Engelse soldaten niet als een vijandige daad kan beschouwen.

Visé, 4 augustus. Op zijn onverwachts zijn hier 150 automobielen aangekomen. In elke automobiel zaten 10 man Duitsers.

Berlijn, 4 augustus. Wolff's bureau meldt: Naar wij vernemen, is de Duitse regering in verband met de militaire eisen over alle bedenkingen tegen inbreuk op de Belgische onzijdigheid heen gestapt, hoewel zij er rekening mee moest houden, dat de Engelse regering daarin een aanleiding of een voorwendsel tot inmenging zou vinden.

Maastricht, 4 augustus. De bevolking van Visé is grotendeels gevlucht; vliegtuigen wierpen boven het stadje projectielen. Daareven zag ik een lange droeve stoet Duitsers door onze stad gaan; allen zijn België uitgezet. Boerenwagens en ouderwetse dorpsrijtuigen met kinderen en bagage komen van het station van Lanaken aan de spoorlijn van Hasselt over het grensdorp Caberg naar hier. Naast en achter de wagens lopen mannen en vrouwen; de meesten kijken ergens, sommigen luchthartig. Velen zien er arm uit. De marechaussee houdt de weg vrij; de bevolking toont zich diep getroffen. Enkele straten verder ontmoet ik een eindeloze optocht biddende mensen als een andere getuige van de oorlogsnood.

Brussel, 4 augustus (4 uur 's middags). De regering heeft tijding ontvangen dat de Duitsers hun opmars op Belgisch gebied voortzetten. Zij zijn thans bij Fléron (dicht bij Luik) buiten bereik van de forten, die echter toch hun geschut laten spelen.

De Duitsers willen blijkbaar de Maas bereiken en door het Maasdal voortrukken.

Brussel, 4 augustus. Men zegt, dat de Koning van Engeland, in antwoord op een telegram van de koning der Belgen, België de verzekering heeft gegeven, zijn onafhankelijkheid, het behoud van zijn grondgebied en zijn onzijdigheid te zullen eerbiedigen en doen eerbiedigen. Hedenochtend is de staat van beleg afgekondigd voor de versterkte plaatsen Antwerpen, Luik en Namen. Het leger

beschouwt zich in oorlogstoestand. De veldtocht is begonnen op het gebied van de provincie Luik ten zuiden van Aken. Het Duitse consulaat te Brussel heeft het wapenschild afgenomen.

Parijs, 4 augustus. Verscheidene bladen melden, dat in de nacht van maandag op dinsdag het zesde Duitse legerkorps zich binnen Moresnet bevond en voorwaarts rukte, zich concentrerend tussen Moresnet en Eupen. De Duitse inwoners van Namen en Luik moeten uit die steden zijn gezet. Men hoort te Aywaille het dreunen van het geschut.

Brussel, 4 augustus. Officieel wordt bevestigd, dat de Duitsers België zijn binnengedrongen.

Brussel, 4 augustus. De koningin en de prinsen zijn naar Antwerpen vertrokken.

In zijn toespraak tot het volk na het uiteengaan van de Kamer heeft de minister-president gezegd dat hetgeen er was geschied in de geschiedenis van België zonder weerga was. Dat de Duitsers het Belgische grondgebied hebben geschonden is een afschuwelijke aanslag, die niet ongestraft kan blijven.

Brussel, 4 augustus. Na de rede van de koning en die van minister de Broqueville is de Kamer in gewone zitting bijeengekomen. Onmiddellijk deelt het kabinetshoofd mede, dat, gezien de eensgezindheid van alle partijen, de Koning de Heer Emile van der Velde tot minister van staat heeft benoemd. Deze, zeer aangedaan, neemt de benoeming aan. De socialistische leider wordt door de Kamer gelukgewenst, de katholieken inbegrepen.

Talrijke wetsontwerpen worden daarna aan de Kamer voorgelegd: aangaande spionage, amnestie, moratorium, opstapeling van

eetwaren en de uitvoering ervan, landsverdediging, vergoeding aan de familie van miliciens enz.

Van der Velde verklaart, dat de socialisten voor alle wetten en kredieten zullen stemmen. De liberaal Journez kondigt de aankomst aan van de Duitsers te Dolhain.

Voor het parlamentsgebouw had gedurende de zitting een overweldigend grootse betoging plaats. Minister de Broqueville moest op het balkon verschijnen en sprak diep bewogen de menigte toe. Voor het overige was de stad veel kalmer dan ik had verwacht. De verbijstering was gisterenochtend, toen het valse gerucht van de onverwachte inval door de Duitsers werd verspreid, veel groter. De bevolking is zeer vastberaden. Geen enkele uitzinnige daad is aan te stippen. Velen lopen met de Belgische en de Franse kleuren in het knoopsgat. Zowat overal wapperen vlaggen. Al de openbare gebouwen vlaggen. De Belgische troepen hebben beneden Luik de bruggen over de Maas laten springen. Het disconto is weer met één ten honderd verhoogd.

Uit Frankrijk weten wij heel weinig betrouwbaars, daar telefoon en telegraaf doorgesneden zijn.

Antwerpen, 4 augustus. Nieuwe verrassing. Van 8 uur af is opnieuw de staat van beleg door de militaire gouverneur Du Four afgekondigd.

Uit Brussel wordt om 10 uur geseind: Hedenavond komt de regering zich te Antwerpen vestigen; de koning in het paleis, de ministers in het Grand Hotel.

Brussel, 4 augustus. Vele Duitse handelshuizen en café's worden vanavond door het volk bestormd. De ruiten zijn er ingegoooid. Alles wordt er kort en klein geslagen.

Brussel, 4 augustus. De Duitse handelshuizen hebben de namen en opschriften verwijderd.

Brussel, 4 augustus. De Duitsers rukken naar het binnenland aan; zij bevinden zich in de streek van Fléron. De lijn die zij willen volgen is niet duidelijk; gaan zij naar het zuiden dan blijven zij doorgaans onder Belgisch geschut. Andere geruchten zeggen dat zij België geheel doorsnijden zouden, Brussel bezetten en in Frans-Vlaanderen zouden gaan beletten dat Engeland tussenbeide zou komen. Al deze nieuwtjes zijn natuurlijk geenszins betrouwbaar.

De koningen van België en Engeland moeten telegrammen gewisseld hebben waaruit zou blijken dat Engeland bij zijn plan om hulp te verlenen blijft. Het bewijs ervan is nog niet officieel gegeven.

Reeds zijn vijftienduizend vrijwilligers onder de wapens. Het heet, dat de militielichting van 1914 morgen binnengeroepen wordt; het nieuws wordt schaars, terwijl het ministerie van oorlog natuurlijk op zijn hoede is en weinig mededelingen doet. Sommige bladen verschijnen bij gebrek aan papier en personeel op nog slechts twee bladzijden voor hun speciale uitgaven.

Maastricht, 4 augustus. Ik zag zoeven om 4 uur op de landweg buiten de stad het vuur bij of boven Visé. Ik hoorde ook duidelijk gewerschoten.

Brussel, 4 augustus. Om half tien is de vergadering van de Kamers geopend onder koortsige ontroering. De koning, de koningin, de prinsen en prinses Marie-José komen om tien uur binnen en worden met grote levendigheid begroet. Er komt aan het gejuich geen einde. De koning beklimt de verhevenheid van het presidium en houdt daar, staande, de rechterhand op de borst, te midden van een angstige stilte de rede, welke u is gezonden (In ons avondblad woordelijk

medegedeeld). Het koninklijk gezin verlaat de zaal tussen twee rijen Kamerleden en senatoren en onder ontzagwekkende toejuiching.

Hierna leest de voorzitter van de ministerraad de u eveneens reeds bekende bescheiden voor. Na de goedkeuring der geloofsbrieven en het afleggen van de eed van de nieuwgekozenen, worden de oude bestuurders der Kamer tegelijk herkozen.

De voorzitter van de Kamer houdt een rede, waarin hij o.a. twee secretarissen van de Kamer dank zegt, die in de rijen van het leger zullen plaats nemen. De Kamer keurt een krediet van 200 miljoen frank voor de eisen der landsverdediging goed, waarna een reeks spoedeisende wetten wordt aangenomen.

Van de Velde, leider van de socialisten, verklaart dat een ogenblik is aangebroken, waarop de socialisten hun plicht zullen doen zonder aarzeling. Zij zullen voor alle kredieten stemmen, welke de regering voor de verdediging des lands zal indienen. De Kamer neemt o.a. een wet aan, door welke twee leden van de Kamer, die zich in de rijen van het leger gaan stellen, lid van de Kamer blijven. Om kwart vóór twaalfen wordt de vergadering gesloten.

Antwerpen, 4 augustus. Groepen manifestanten, vlaggetjes zwaaiend, hebben de woelige stad doorlopen en voor bekende Duitse huizen het hijsen der Belgische vlag geëist. Er is herrie geweest in het hotel Weber de Keyserlei. Het werd gesloten en de burgerwacht bewaakt het.

Al wat militair is wordt donderend toegejuicht; de stemming is uitgesproken anti-Duits; in de Duitse school hangt de vlag van het Rode Kruis. De vlag hangt op 't koninklijk paleis.

In de Flora, een Duits koffiehuis, is het glazen terras en een raam ingeslagen. Ook een Duitse bakkerij op de Oudeleeuwenrui en een café over de Vlaamse Opera zijn gedeeltelijk vernield.

Brussel, 4 augustus. De secretaris des konings ontkent dat de koningin op het punt staat naar Antwerpen te vertrekken.

Brussel, 4 augustus. Het parket heeft een inval gedaan in de Duitse school in de Miniemenstraat, waar alle draadloze telegrafische en telefonische verbindingen zijn afgesneden.

Woensdag 05/08/1914 - Avondeditie

De inval der Duitsers in België.

Beek (Ned. Limb.), 5 augustus. Sedert gisterenmiddag hoort men hier voortdurend kanongebulder. De Duitsers schijnen de Maas nog niet over te zijn.

Maastricht, 5 augustus. De eerste Duitse gewonden, drie man, zijn hier per auto zoeven aangekomen. Losse paarden worden opgevangen en hier gebracht.

De doortocht van Duitsers uit België blijft hier doorgaan.

Maastricht, 5 augustus. Het gevecht op de Belgische grens duurt voort. Het gebulder der kanonnen is duidelijk te horen; van de torens af ziet men het vuren.

Vanmorgen kruisten vliegtuigen en een bestuurbare luchtballon boven Maastricht.

Massa's gezadelde Duitse paarden kwamen hedennacht de stad binnenstormen en werden opgevangen.

5000 vluchtende Duitsers zijn hier doorgetrokken. Zij werden van eten voorzien en vanmorgen om vier uur per trein naar Aken gezonden.

De ambulance te Eijsden ligt vol. Volgens gerucht schijnen de Duitsers, die bezig zijn een nieuwe brug over de Maas te slaan, bij Visé als ratten doodgeschoten geworden.

Zoo juist verneem ik, dat 500 Duitsers de Maas over zijn bij Visé.

De drie gewonde Duitsers zijn op Calvariënberg ondergebracht.

Maastricht, 5 augustus. Tot 12 uur zijn hier 10 gewonde Duitsers door de auto's van het Rode Kruis binnengebracht. De lichtgewonden worden naar het Ursulinenklooster te Eijsden vervoerd, de zwaargewonden, die chirurgische hulp nodig hebben, naar Calvariënberg, de anderen naar het Rode Kruishospitaal.

Vluchtelingen uit de (ten zuiden van Maastricht gelegen) Belgische dorpjes Eben en Kanne zijn hier aangekomen. Allen werden onder dak gebracht en van eten voorzien. De bevolking is kalm en steeds op hulp bedacht. Een ooggetuige, die de nacht bij het Belgische Eben doorgebracht heeft, beweert, dat men urenlang paardengetrappel hoorde, dus dat de Duitse troepen groot in aantal moeten zijn. Er is nog geen bevestiging, dat de Duitsers een brug over de Maas hebben gelegd. Ze zijn de Maas overgezwommen. Men hoort nog steeds gebulder van geschut.

Brussel, 5 augustus. Men meldt, dat de Duitsers het bombardement van Luik en Namen hebben aangevangen.

Brussel, 5 augustus. De aanvallende beweging der Duitsers concentreerde zich hedenmorgen in de richting van Barchon (ten zuiden van Visé en ten N.-O. van Luik). De Duitse cavalerie opereert ten noorden van Luik, terwijl de Duitse infanterie de Maas tracht over te steken, waarin zij door het vuur der posten wordt belemmerd.

Brussel, 5 augustus. Officieel is het volgende bericht: De schermutselingen worden voortgezet. De Belgische verliezen zijn aanmerkelijk geringer dan de Duitse. Nochtans gaat de overrompeling voort. De Duitsers hadden te Visé een brug weten te leggen, die door de Belgen weer is vernietigd. Duitsland heeft het Nederlands grondgebied niet betreden. Zijn leger is bij een doorwaadbare plaats de Maas overgestoken. Een Belgische vlieger heeft in de lucht een Duits vliegtuig stuk geslagen en zijn tocht voortgezet.

Aldus het Belgische ministerie van oorlog.

Brussel, 5 augustus. Ziehier bijzonderheden over de nog niet officieel bevestigde oorlogsgebeurtenissen:

De Duitse strijdmacht is om 8 uur 40 met twee kolonnes infanterie, voorafgegaan door lansiers en uhlanen, tussen Gemmenich en Dolhain binnengerukt.

Een kolonne is tot aan Visé gekomen, waar zij zich door de Maas teruggehouden heeft gezien. Van de andere oever beletten de Belgen de overtocht. De forten van Luik dekken hun zeer hevig vuur. De Duitsers hebben een parlementair gestuurd, die de overgave van Luik heeft geëist. Deze werd natuurlijk geweigerd.

Tegen de middag is nieuwe Duitse cavalerie uit 's Gravenvoeren aangekomen. Het Belgisch vuur heeft ze doen wijken. De Duitsers zijn dan meer naar het noorden gegaan en hebben langs Hollands

grondgebied Visé en Argenteuil beschoten en in brand gestoken. Anderdeels zouden 40.000 Duitsers zich te Verviers bevinden. Hun doelwit is natuurlijk de inneming van Luik, dat ze echter op een afstand weet te houden.

De laatste geruchten zijn over de nederlaag van een Belgische kolonne. Tweehonderdduizend Duitsers zouden zich aan de Belgische en Luxemburgse grens bevinden. Ik herhaal echter, dat het ministerie van oorlog nog niets heeft bevestigd. Reeds zijn gekwetsten te Brussel aangekomen en naar de ambulances gestuurd.

Het uitzicht der stad is nogal vreemd. Zij is overal feestelijk bevestigd, maar in haast alle straten ziet men koffiehuisen, waar men Duits bier verkocht en die vannacht werden bestormd. Alle Duitse opschriften en naamplaten werden vernield, weggenomen of gedoodverfd.

Brussel, 5 augustus. De Gazette meldt, dat de inval der Duitsers in het noordelijke gedeelte van de provincie Luik geschied is met het 7^e en 10^e legerkorps. De vijand bevindt zich bij Herve, Pepinster en Remouchamps, waar hij door enkele Maasforten reeds onder vuur is genomen.

Volgens de Chronique trekt bij Stavelot (Z.O. gedeelte van de prov. Luik) het 16e legerkorps binnen, om de provincie Luxemburg van het noordoosten naar het zuidwesten op weg naar Frankrijk door te rukken. De opmars van dit korps wordt beschermd door cavalerie, die België is binnengedrongen bij Welkenraedt (prov. Luik, arr. Verviers).

Voorts heeft het 8e legerkorps troepen afgezonden in de richting van Viron (een plaats van deze naam is niet bekend, bedoeld is misschien Virton, in het Z.-O. gedeelte van Belgisch Luxemburg, in de nabijheid van de Franse grens).

Antwerpen, 4 augustus. Een uitzinnige menigte heeft verscheidene café's en een groot restaurant geplunderd. Aan het Duitse consulaat werd het wapenschild afgenomen. Toen de opstootjes voortduurden, liet de militaire gouverneur de krijgswet toepassen. Ook werd het besluit uitgevaardigd, dat voor hedenavond alle Duitsers het Antwerpse gebied moeten hebben verlaten.

Antwerpen, 5 augustus. Men verzekert me, dat in het schipperskwartier de verlaten kroegen leeggeplunderd worden. Alle Duitse inwoners kregen vannacht aanzegging, onmiddellijk het land te verlaten; er is geen spoorwegverbinding verder dan Herbesthal. De Franse vlag hangt uit aan het gebouw aan de Kipdorpevest (een straat in Antwerpen) waar de staf is gevestigd.

Antwerpen, 4 augustus. Vanochtend tien uur stonden verhuiswagens voor het paleis van de koning. De Schelde is voor alle uitgaande schepen gesloten. Vanochtend werden in vele koffiehuisen, aan Duitsers toebehorende, schade aangericht, ook personen gemolesteerd. De opwinding tegen Duitsland grenst aan 't ongelooftelijke.

De burgemeester heeft de prijzen der eetwaren laten uitplakken. Er staat zware gevangenisstraf en boete op overvragen. Vele Franse vlaggen hangen hier uit. De bladen openen lijsten om noodlijdenden te helpen.

Het opkomen van de Belgische soldaten. Even goed als alle burgers, zijn in België ook alle geestelijken en kloosterbroeders opgeroepen. De vrijstelling voor dezen in vredestijd geldt niet meer in oorlogstijd.

Het 9^e en 29^e linieregiment zijn uit Brussel naar het Luikse vertrokken.

Het vertrek was indrukwekkend, zegt een Belgisch blad. Voor de vertrekkende regimenten hield kolonel Meiser een vurige rede. De

soldaten antwoordden met een krachtige toejuicing. De kreten Leve de Koning! Leve België! weerklonken schier eindeloos, ondertussen speelde de Brabançonne en het publiek, tot tranen bewogen, was door een ware vaderlandsliefde beziel. Het was een storm van toejuicingen en kreten.

Uit Mechelen wordt aan de Nieuwe Gazet geschreven: Het leger is in onze stad het voorwerp geweest van roerende betuigingen van sympathie. In al de volksstraten was het de bevolking zelf welke onze soldaten heeft gespijsd. Het was aandoenlijk om te zien. In deze straat waren lange tafels opgericht. De vrouwen brachten brood aan en het nodige om soep te maken. In al de huizen schonk men koffie op en dat alles werd onze soldaten voorgezet. De vrouwen legden bijeen om dat alles aan te kopen. In een andere straat werden mosselen gereed gemaakt, met dikke witte boterhammen, wat de jongens zich lekker lieten smaken.

En zo is het overal geweest in alle kwartieren, te beginnen van de armsten. De burgers ook zijn niet achtergebleven om de soldaten van het nodige te voorzien.

We mogen zeggen dat de soldaten oprecht door de Mechelaars zijn vertroeteld geworden. Ook toen zij maandagmiddag vertrokken, hebben zij op de meest geestdriftige wijze hun dankbaarheid betoond. De statie zag zwart van 't volk en het afscheid was meer dan broederlijk. De troepen riepen aanhoudend: Leve Mechelen! Vive Mechelen! Merci Mechelen! Mechelen vergeten wij nooit! Hip, hip, hoera!

De vrouwen weenden, het was daarna een gejuich en gezwaai zonder einde.

In den nacht zijn de lansiers vertrokken en in de namiddag de karabiniers.

Zondagavond was het concert op de Grote Markt. Toen het vaderlandslied werd uitgevoerd, zagen wij gebeuren wat nooit gebeurt; het publiek stond recht, ontblootte zich het hoofd, juichte toe en bisseerde het nationaal lied. Zo'n opvlamming van vaderlandsliefde mochten we nog nooit bijwonen. De dag van maandag is even druk geweest als de voorgaande. De gendarmen en de politie gaan voort met automobielen en rijwielen op te eisen.

Verder lezen wij nog in de Nieuwe Gazet: Het hart van 't volk, - gevoelig voor de nood der soldaten, die na uren mars doodmoe in onze stad aankomen, en door onze stad verder optrekken, - uit zich in roerende daden van menslievendheid.

Zo woonden we gisterenavond de doortocht van een regiment voetvolk, en van een afdeling karabiniers langs de bres van Deurne bij. Langs alle zijden kwamen vrouwen toegesnel, de ene met een pot koffie, en broodjes met hesp en kaas, - de andere met citroenwater, met "koko", met àl wat lafenis kan geven aan de vermoeide "jongens", zoals het volk medelijgend de soldaten noemt. Een vrouwtje zagen we tussen de rangen lopen met een groot pak boterhammen, en een pot gelei, die honger had moest de hand maar uitsteken. Er waren soldaten die vijf, zes boterhammen aten, en geroerd hun weldoensters dankten. Eén stond tussen hen, wiens aristocratische en fijne trekken verraadden tot welke stand hij behoorde. Op zijn linnen - zichtbaar doordat hij even de dikke soldatenfrak had losgeknoopt, bemerkte men een geborduurde kroon. Een edelman, die onder de jongens uit het volk, onder de nederigsten zijn plicht deed voor het vaderland!. Hij zegde tot het liefdadig vrouwtje: "Geef mij uw adres, moedertje! Gij zult het u niet beklagen!"

De soldaten, verrukt door het gunstig onthaal onzer Borgerhoutse bevolking, vertelden ons hoe gunstig haar houding afstak naast hetgeen sommige uitbuiters deden, in dorpen dichtbij Antwerpen. Er waren er die aan de arme, uitgeputte soldaten, 10 centiemen durfden vragen voor een glas water! Een der afschuwelijke uitbuiters heeft een duchtig paar oorvegen gekregen, in plaats van geld! En dat was goed betaald! In een Borgerhouts winkeltje vroeg men aan een soldaat 7 ½ centen voor een paar nestels!!

Zoveel lof de menslievende helpers en helpsters der soldaten verdienen, zoveel verachting verdienen zij, die niet aarzelen de arme en moede soldaten uit te buiten, die het bedreigde vaderland beschermen!

Hedenmorgen woonden we opnieuw enige toneeltjes bij. Wij zagen vrouwen met handvullen kersen de soldaten tegemoet lopen, op de Turnhoutse Baan. Een melkboerin gaf uit haar slopen enige liters verse melk aan een compagnie. Het was niet veel voor elk, nauwelijks een half pintje, maar toch was het een hartversterking die welkom was.

Achter de gelederen ging een soldaat, ondersteund door een kameraad. Hij was ziek geworden gedurende de lange voettocht. Geen ogenblik aarzelde de compagnie. Twee volle gamellen koele en versterkende melk werden aan de zieke kameraad geschonken, alvorens de compagnie ging drinken. Roerend voorbeeld van solidariteit!

De Fransen te Doornik. Gisteravond 6 uur is te Brussel ambtelijk medegedeeld, dat de Franse troepen, als bondgenoten van de Belgen, voor de poorten van Doornik waren. Doornik ligt 26 km van Rijsel.

De verrichtingen der Belgische genie. Het snelle optreden van de Belgische genie tot vernieling van bruggen en kunstwerken is een grote misrekening voor de Duitsers geweest.

Vernield zijn tot dusver: de bruggen bij Visé, Argenteau, Embourg en Nesprou bij Dolhain. Verder heeft volgens bericht uit Luik de genie de tunnel van Trois-Ponts te Grand Halleux aan de Amblèvelijn in de lucht laten vliegen. Te Bonnelles zijn de kerk en verscheidene huizen die in het schietveld lagen, platgeschoten. Rondom de forten van de versterkte stelling van Luik zijn de barakken vernield. Op de citadel is een draadloze seinpost opgericht.

Voorraden voedsel in België. In verband met de voorraden voedingsmiddelen in België, deelt het Handelsblad van Antwerpen mede:

Volgens de landbouwstatistiek is de gemiddelde opbrengst jaarlijks: 397.433.000 kilo tarwe, 588.130.000 kilo rogge, 18.867.000 kilo masteluin (mengsel van tarwe en rogge), en 34.321.000 kilo spelt.

Honderd kilo bloem krijgt men van 144 kilo tarwe, 144 kilo rogge 145 kilo masteluin en 174 kilo spelt. De oogst van dit jaar kan opleveren; 275.002.000 kilo tarwebloem, 406.569.000 kilo rogge; 12.834.000 kilo masteluin en 19.724.000 kilo spelt. Totaal 714.129.000 kilo bloem.

De gemiddelde dagelijkse opbrengst der maalderij is 7.500.000 kilo bloem. Indien wij dit cijfer nemen als het dagelijkse verbruik van ons land, dan kan België genoeg voortbrengen om zijn inwoners te voeden gedurende 205 dagen, hetzij 6 maanden en 25 dagen.

Doch deze statistiek geldt alleen wat de eigen oogst betreft, en niet de grote hoeveelheden graan in de magazijnen opgestapeld en de graanscheperen, die nog op weg naar Antwerpen zijn.

Uit Namen. Een bijzondere berichtgever van de Vlaamsche Gazet beschrijft de indrukken, die hij te Namen opdeed aldus: Namen! Het lieve Maasstadje, dat zich zoo heerlijk aan het ontplooiën was voor het bezoek van de vorst, heeft plotseling de koortsige drukte gekregen van een vesting in oorlogstijd.

Zaterdag wemelde de plaats voor het station van duizenden soldaten. Het was een onophoudelijke stroom vanuit de treinen, over het plein en de straten naar het soldatenkwartier.

Wat een bonte menigte! Koppen uit alle hoeken van het land: de ruw uitgesneden boerenkop uit Vlaanderen met verwaasd zoekende ogen, de schertsende Waal, de luidruchtige Brusselaar, het ernstige bedaarde gelaat van intellectuelen. Ook paters en pasters uit alle hoeken van het land.

En in de herbergen. Er waren hele schetsboeken vol te krabbelen voor een schilder. Uit grauwe handdoeken kwamen reusachtige boterhammen, gesneden in een Vlaamse pachthoeve, met een dik stuk spek ertussen en hardgekookte eiers.

Uit de stad gaat een gegons op als een bijenzwerm. Er hangt iets in de lucht, dat niet te beschrijven is. Er gaat een rilling door de harten die evenwel verborgen wordt door een geestige zet of een vrolijk deuntje.

Hier is de soldatenwijk. Het hospitaal, de kazernen, een geharrewar van belang. Bevelen klinken, stemmen vragen, wapens rinkelen, trompetten schallen. De troepen staan hier reeds in het gelid. Tussen de bont geklede soldaten staat er een Vlaamse boer. Links houdt hij 't geweer met de hand omkneld, de hand die gisteren nog de spa hanteerde. Hier is men bezig blikken dozen uit te delen, daar

bezwijken de manschappen schier onder de tot barstens toe gevulde zakken.

In de kazerne der lansiers. De stofferige koer is voor het paardenvolk. Fier staan de paarden te trappelen. De mannen in een wijd vierkant. De bevelhebber schouwt zijn volk. Klaroengeschal. Het vaandel wordt vertoond, een hoezee klinkt uit honderden monden. En buiten in de straat, bij het wegrijden jubelt het geestdriftige volk.

Wie denkt hier nog aan de rampen die de geboortegrond bedreigen. Er is een fierheid van te gaan daar waar het heil van allen het vergt. We nemen de elektrische tram langs de Maasvallei, naar Wépion, Profondeville. Geen reizigers meer. Allen hebben de plaats verlaten. We kloppen aan de deur van een hotel. Niemand thuis. In het enige waar de deur geopend is, vinden we plaats in overvloed. En bij zulk mooi weer. Wat loopt de Maas daar stil, kalm tussen haar groots beboste oevers. Heerlijk ligt daar het torentje van Wépion in de Maas weerspiegeld; prachtig de velden daarboven met in de zon de gouden oogst. Midden in 't rimpelende water zit kalmpjes een visser in zijn schuitje. Maar is oorlog nu mogelijk, vraagt ge daarbij? Dat idee vloekt met de zonnige natuur. Wie dit begrijpt moet voor de vrede zijn.

O, kon een dichter, een kunstenaar nu tot de mensen gaan. Maar wie denkt nu nog daaraan? Vanmorgen was ik op weg naar het Salon van Brussel. Nu zit ik hier in de Maasvallei te mijmeren over het lot van Europa.

Rust hier overal. Laat ons nochtans met de schuit oversteken. Daar achter de groene bossen verscholen ligt het fort van Dave. Wij klimmen langs de bosweg. Eindelijk staan we voor de omheining. Ver overzien we hier de vallei. Een schildwacht duikt op. Drie manschappen houden ons tegen. Na veel uitleg worden we

doorgelaten. Nu weer wat gedaald naar de ruïne van Dave. Onvergetelijk is hier de avond vanop die hoogte. Een avond van vrede met opkomende maan en nevelsluiers over de beboste oevers. Daar wordt het schetsboek voor de dag gehaald, maar geen tien minuten later ritselt het in de struiken ten allen kant en een twaalfstal soldaten springen op ons vijftal toe. Men hield ons voor spionnen. Verontschuldigen van weerskanten en de rust is hersteld? Ja, de streek is prachtig verdedigd. Alles is in regel.

Antwerpen, zetel van de regering. In 1859 - zo schrijft de Métropole van Antwerpen - heeft men de verdediging van het land geregeld naar een plan, dat de schepping inhield van een groot strategisch punt, bestemd om het leger te dienen tot uitgangspunt op grondslag der verrichtingen en tot toevluchtsoord in geval van tegenslag; het moest tevens dienen om het toevluchtsoord te zijn van de regering en van de Kamers, tot steun van België en tot redding van 's lands eer. De mogelijkheid, dat de regering zou worden overgebracht naar Antwerpen, is altijd in het oog gehouden, bijzonderlijk in 1870. Het is een essentiële schakel in de regeling van 's lands verdediging.

Wat ook de reden zij, welke één der oorlogvoerenden ertoe brengt, door te dringen op Belgische grond, wij hebben tot plicht hem weerstand te bieden met kracht van wapenen. Van dat ogenblik af zullen zijn pogingen strekken om ons buiten staat te stellen hem schade te doen en dus ten doel hebben zich meester te maken van de zetel der regering om de landsverdediging te ontwrichten. Dit zou het ergste onheil zijn. De natie zou in het hart zijn getroffen, als zij zonder regering was, die de tegenstand tegen de vijand leidt, de openbare zaken bestuurt en in verbinding blijft met de buitenlandse mogelijkheden.

Het is dringend noodzakelijk dat in een crisis waar het heil van het land op het spel staat, de regering in een gedeelte van het land,

buiten de actie van de overweldiger gehouden, kan voortgaan alle maatregelen te nemen door de omstandigheden geboden.

Te Antwerpen. De burgemeester van Antwerpen heeft de volgende proclamatie aan de bevolking gericht:

Aan mijn medeburgers,

Er is vastgesteld geworden dat de verkoop der eetwaren aanleiding geeft tot teugelloze speculaties, tegen dewelke het volstrekt noodzakelijk is, in te gaan.

Van morgen af zullen de prijzen der eetwaren officieel door de overheid worden vastgesteld.

Het is nodig dat elkeen weet, dat er ruim voldoende mondbehoeften voorhanden zijn, zodat de buitensporig hoge prijzen, die van verschillende zijden gevraagd worden, volstrekt overdreven zijn.

De handelaars mogen zich niet onttrekken aan de verkoop van hun waren, bij matige hoeveelheden, noch hun magazijnen sluiten, die binnen de gewone uren moeten openblijven voor het publiek.

Deze voorschriften dienen streng nageleefd. De personen, die er aan zouden te kort komen, stellen er zich aan bloot, hun waren van ambtswege door de krijgsoverheid te zien in beslag nemen.

Elkeen die zich zal hebben plichtig gemaakt aan handelingen, die tot doel hebben de Belgische bankbrieven in onwaarde te brengen, zal eveneens het voorwerp zijn van strenge vervolgingen.

Antwerpen, 3 augustus 1914.

De burgemeester,

De bestuurders van het huis Leonhard Tietz, te Antwerpen, hebben een deel van hun magazijnen ter beschikking van de krijgsoverheid gesteld, om er 80 à 100 bedden in te richten, die zij met het nodige beddengoed zouden leveren en die bestemd zijn voor de zieken en gewonden van alle nationaliteit gedurende de oorlog. Buitendien verschaffen zij plaats voor nog 100 bedden en stellen zij alle voorwerpen, die zij in magazijn hebben, beschikbaar. De geneesheer van het huis, dr. Morlet, zal aan die dienst gehecht worden; ook zijn operatiezaal stelt hij ter beschikking van de dienst.

Olieslagers bevindt zich met zijn vliegtuig in Luik. Gisteren heeft een vliegtuig boven die stad gemaneuvreerd; maar men hield het voor een Duitse militaire machine van het model taube.

De Belgische autoriteiten hebben in het belang van de nationale verdediging besloten dat alle particuliere instellingen voor draadloze telegrafie onmiddellijk buiten dienst moeten worden gesteld.

Tengevolge van de oorlogstoestand zijn tal van Duitse en Franse mijnwerkers in de Belgische Kempen, en natuurlijk Belgen ook, opgeroepen om onder de wapens te komen. Daardoor liggen overal de werkzaamheden in de mijnen geheel of gedeeltelijk stil.

De schat van de Nationale Bank in België. Een bijzondere trein heeft woensdagnacht Brussel verlaten, om de waarden der Nationale Bank naar Antwerpen over te brengen. Reeds woensdag in de loop van de dag was een bijzondere trein naar Antwerpen vertrokken met 100 miljoen goud. De wagens, waarop het goud naar de bank van Antwerpen werd vervoerd, waren beschermd door de burgerwacht.

Al de duiven losgelaten. Te Brussel heeft de militaire overheid al de duiventillen doen openzetten. Als er nu spionnen waren, die

vreemde duiven in huis hadden om die met berichten naar Frankrijk of Duitsland uit te zenden, zullen die vreemde duiven, merkt de Nieuwe Gazet op, wel vanzelf weggevlogen zijn, natuurlijk zonder op een boodschap te wachten.

Zeer waarschijnlijk zal een zelfde maatregel ook te Antwerpen worden genomen.

Het centrale militaire klerenmagazijn van het leger is met 60 wagons van Brussel naar Antwerpen overgebracht.

Alle werkplaatsen voor het snijden der stoffen en de machines om automatisch de schoenen te vervaardigen, zijn insgelijks te Antwerpen aangekomen.

Dit alles heeft 5 miljoen frank waarde.

Duitse spionnen te Antwerpen. Het aantal problemen, dat wij sedert 1870 hebben opgelost is slechts gering, vergeleken bij de problemen, die nog op een oplossing wachten.

Wij moeten ons over hetgeen wij hebben volbracht slechts verheugen, om er, met het oog op het veel grotere, dat wij nog kunnen volbrengen, vertrouwen uit te putten.

Aldus heeft indertijd prins von Bulow geschreven, de gewezen rijkskanselier. Zijn woorden halen de Belgische bladen nu aan tot stijving van hun betoog, dat de Duitse inval in België reeds lang tevoren was beraamd.

Een ganse pleiade van Duitse militaire schrijvers, zo schrijft de Antwerpse Métropole, heeft in een Frans-Duitse oorlog een opmars door België heen onvermijdelijk genoemd.

Verleden jaar hebben de Duitsers 38.000 kaarten laten kopen, gepubliceerd door het militaire cartografische instituut. Was dat om hun salon mee te versieren?

Een wandeling vanavond door de Begijnenstraat alhier, (d.i. te Antwerpen), zoo schrijft de Métropole verder, is voldoende om een denkbeeld te krijgen van de Duitse spionagedienst hier te lande.

Binnen een half uur zijn 17 automobielladingen Duitse spionnen achter slot en grendel gezet.

Daaronder was de exploitant van een grote winkel, die een schildwacht betrapte bij het besluipen van de spoorweg. De schildwacht had hem met een kolfslag het been gebroken.

Allen, die aan de spionage meededen, hadden sedert lang uitvoerige lastgevingen ontvangen.

Gisteren nog zonden inrichtingen als de Duitse school te Brussel draadloze telegrammen.

En nu nog te bedenken, dat wij zo onnozel zijn geweest om zulke scholen op onze bodem te dulden en dat zelfs Belgische ouders er hun kinderen heen hebben gezonden.

Zonder overdrijving kan men zeggen, dat vele Duitsers te Antwerpen van onze gastvrijheid misbruik hebben gemaakt.

Langs de Limburgse grens. De volgende berichten van een bijzondere correspondent ontleen wij aan het Handelsblad van Antwerpen.

Toen tussen vrijdag en zaterdag opeens te middernacht de klokken alarm luidden, was het een ware paniek tussen de grensbewoners. Half gekleed stormden de lieden naar buiten, angstig vragend wat er

gaande was. Als de vrees van een algemene oorlog de mensen op 't lijf viel hoorde men weeklagen en jeremiaden.

Hete tranen werden geweend, toen de dorpsmeier met een ratelende bel het volk kond deed dat er een "meublering" of mobilisatie plaats had, dat er boerentrekhonden voor de oorlog opgeëist werden.

Nu werden de slaperige ogen eerst voor goed uitgewreven. In aller ogen parelden tranen. En de jonge vrouwen kwamen huilend de straat opgelopen: "Onze Jan moet weg! Wat ga ik beginnen en dit met al die kleine kinderen?"

En voort ging het gehuil en geween achter de blinde vensters en donkere muren.

Maar weinig mensen gingen te bed en bespraken de gruwelen van een oorlog, die thans over Europa dondert en bliksem.

Bij de eerste morgenschemering gingen de boeren met hun paarden op Wijchmaal-Beverlo af. De paarden met treurig hangende kop en slepende benen, alsof zij wisten dat zij naar de slachtbank gingen. De boeren met bleke hoofden meetreurend met de getrouwe beesten, die hen zo trouw dienden en die ze ondanks zich zelf moesten wegbrengen. Waarheen, waarom, hoelang?

Een paar uren later, als de zon goudglansde aan het oosten, treurende soldaten, achter hen snikkende vrouwen, op weg naar de eerste statie, op weg naar de oorlog.

Op de gezichten der trouwe kerkbezoekers in de vroege missen waren weemoed, angst en vrees te lezen. Talrijker dan ooit waren de kerkgangers, vuriger hun gebeden.

De ganse dag werd er gelanterfant, gepraat over hen die weggingen, 't meest over hen, die vrouwen en kinderen in zorgen en smarten achterlieten, gekibbeld over gebeurlijke gevechten, gesjamfoeterd op Russen, Fransen en Duitsers. Waarom de kleinen geslacht als de groten 't vuurtje aansteken, als deze de boel omvergooien?

Doch te midden van al de herrie, het gewezen en geklaag, glinsterde nog een straal hoop. Wellicht komt het vechten niet.

Met bevende vingers en kloppend hart werden zaterdagavond de weekblaadjes geopend. Alhoewel zij tot kalmte maanden las men er weinig hoop op vrede uit. Kalmer dan ooit verliep de zondag. In de herbergen geen levendige gesprekken; benauwd vragen over de toestand: "Wat zal Onze Lieve Heer nog verlangen?"

In de zondagnamiddag kwamen verre geruchten de verwachte oorlog bevestigen. En toen ronkende vliegtuigen over de Kempische gouw heen snorden, werd de vrees nog groter, was alle hoop teleurgesteld.

Maar blijer werden hedenmorgen de mensen bij het nieuws dat de Duitsers niet langs Limburg zouden binnenkomen. En thans straalt weer hoop en de jonge moeders vooral waren blij dat de regering hen en hunne kindertjes gedenkt.

Nu wat kalmte over de Kempen kwam, fietsten wij naar Roermond. Hier liggen enkel een 500 soldaten om de grens links en rechts te bewaken. De landweer, die onder de wapens geroepen is, geeft de indruk dat de Hollanders aan een oorlog niet erg geloven. Er zijn er, die gekleed zijn in hun zondags pak, andere in hun arbeiderskledij. De enen dragen als helm een bolhoedje, anderen een strooien hoed, nog anderen pet of een vilten Transvaler. De kledij maakt wel de soldaat niet. Maar toch lijken mij die leuke Hollanders met hun Mauser en

knapzak lollige kerels, die het “krijgertje spelen” niet al te tragisch opvatten.

Te Kettenich, langs de grote weg van Venlo-Maaseik-Maastricht, klagen de Belgische boeren dat ze hun graan, dat op Hollandse bodem rijpte, niet mogen inschuren. En de Hollanders van hun kant jammeren insgelijks dat zij hun graan, dat op Belgische grond groeide, niet mogen binnenhalen.

Ook troffen wij hier twee Belgische arbeiders, die van Duitsland kwamen, waar men hen 24 uren tijd gegeven had om de grens over te steken ofwel Duitser te worden. Wat waren ze blij het hazenpad gekozen te hebben.

Alhoewel over 't algemeen de beroering wat gestild is, toch kunnen de mensen niet wijs worden uit de vliegtuigen. Zijn het spionnen of Belgen?

Vier eendekkers scheerden in dolle vaart hier langs de grens.

Rondom Antwerpen.

Het is vooral in de omtrek van Antwerpen dat de staat van beleg zich doet gevoelen.

In al de dorpen binnen de fortenkring werden opnamen gedaan over het aantal manschappen die openbare gebouwen en particuliere huizen zouden kunnen herbergen.

De weerbare mannen werden opgeëist en met de schop op de schouder uitgezonden om verschansingen op te werpen of met bijlen om bomen om te hakken.

De bewoners van houten huizen en villa's binnen de kring der servituten werden gewaarschuwd dat zij enige uren tijd hadden om

die te verlaten, opdat de verdediging bij een mogelijke belegering in het platleggen van deze gebouwen geen moeilijkheden zou ontmoeten.

De andere dorpsbewoners werden gewaarschuwd dat zij bij eventuele ontploffingen of schoten de vensters moeten openen om het breken der ruiten te voorkomen.

Men noemt ons een gemeente waar de al te ijverige veldwachter zo ver ging te vertellen dat al de mannen van 20 tot 60 jaar onder de wapens werden geroepen.

Heeft hij het voor de grap gedaan, dan heeft hij toch heel de vrouwelijke bevolking de doodsangst op het lijf gejaagd.

Langs de grote steenwegen ziet men nu processiegewijs de bewoners van buitenplaatsen naar de stad trekken met al de vervoermiddelen die er nog te bekomen zijn - en die zijn niet talrijk meer.

Wij spraken een dame, die met de tram van Brasschaat kwam en die aan Keizershoek verzocht werd, uit te stappen, om het overige van de weg te voet af te leggen.

Over het algemeen is de geest der bevolking van de buiten uitmuntend. De boeren en burgers onderwerpen zich zonder morren aan de schikkingen en bevelen der overheid en de vrouwen zijn bewonderenswaardig kalm en moedig.

Op de Schelde. De militaire overheid heeft vier loodsen opgeëist om stelling te nemen in de militaire post op de grens, die de scheepvaart op de Schelde bewaakt. Hun zending is, de schepen te onderscheiden, die de rivier opvaren.

De loodsdienst levert geen loodsen meer aan Duitse schepen.

Bewijzen van vaderlandsliefde. Advocaat Rotsaert, een gekend yachtman, heeft in de zaal der Handelsrechtbank een aantal yachtsmen, schippers, scheepskapiteins buiten dienst, eigenaars van motorboten verzameld en met hen een groep vrijwilligers gesticht, onder de titel Schelde-Vrij, en met het doel, eventueel mee te helpen aan de verdediging van de Schelde. Er is van die beslissing onmiddellijk kennis gegeven aan M. Segers, minister van zeezezen.

Talrijke andere bewijzen van vaderlandsliefde worden gegeven.

Vrijwilligers bieden zich bij menigte aan. Onder deze noemde men ons heden morgen advocaat Bosmans, de kunstschilder Victor Thonet, de zoon van notaris Van de Wouwer, van Kalmthout, en dozijnen anderen.

De aanbiedingen voor de dienst van het Rode Kruis zijn zo talrijk dat men de inschrijvingen heeft moeten sluiten.